

8.5 Zilvermeeuw (*Larus argentatus*)

1. Status

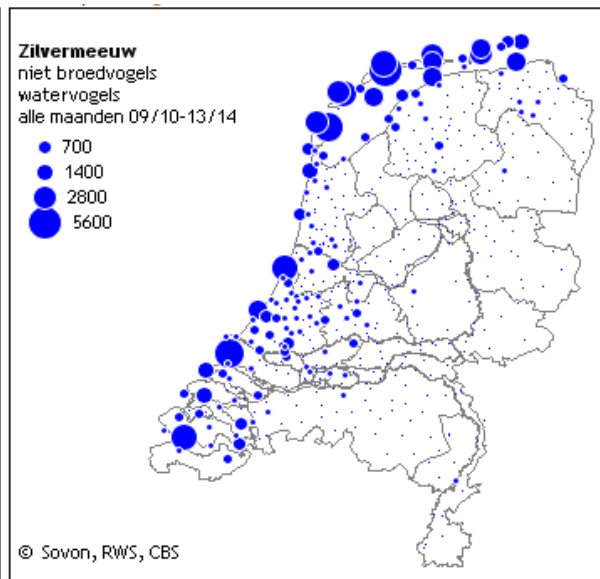
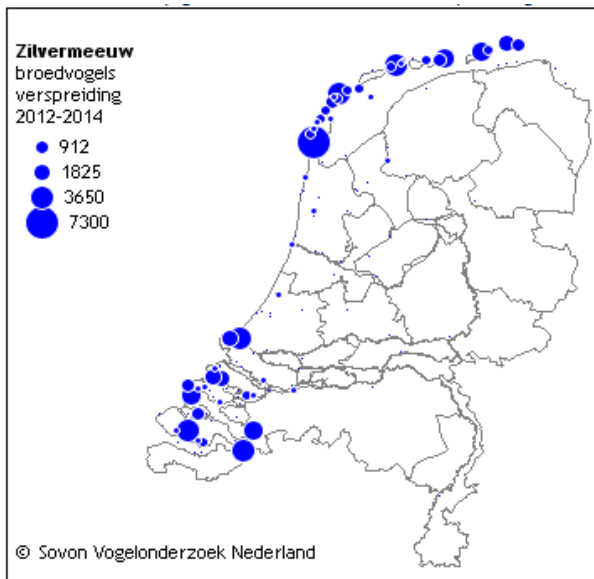
De zilvermeeuw is een vogelsoort als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, Wnb, waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Deze vrijstelling betreft (op basis van de provinciale beleidsnota 'Libje en Libje litte') het rapen van eieren, verstoren en vernietigen van nesten, verontrusten en doden. De vrijstelling geldt uitsluitend:

- in of nabij kolonies van sternsoorten, ter voorkoming van schade aan flora en fauna vanaf het moment van territorium-vestiging van sterns binnen koloniegebieden tot en met het moment dat de laatste jongen van sterns vliegvlug zijn geworden. Deze vrijstelling geldt alleen voor deskundige medewerkers in dienst of onder verantwoordelijkheid van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en/of It Fryske Gea;
- uitsluitend bij vuilstort Ecopark De Wierde en het kadaververwerkingsbedrijf Sonac in Sumar, gedurende het hele jaar, in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid. Deze vrijstelling geldt alleen voor deskundige medewerkers in dienst of onder verantwoordelijkheid van de eigenaar van deze terreinen.

2. Aantal en verspreiding

Landelijk

Volgens Sovon bedroeg de broedpopulatie in Nederland in 2015 42.000-46.000 paren zilvermeeuwen. Het geschat maximum in de winter/op doortrek bedroeg over de maanden januari-februari in de periode 2009-2014 110.000-180.000 stuks. Figuur 1 toont de landelijke verspreiding als broedvogel en als watervogel.

verspreiding (2012-2014) ▾

2012-2014 Deze kaart is gebaseerd op landelijke tellingen van kolonievogels en zeldzame broedvogels (Meetnet Broedvogels). Per atlasblok van 5x5 km is het aantal broedparen gegeven. [Project informatie](#)

watervogels (09/10-13/14) ▾

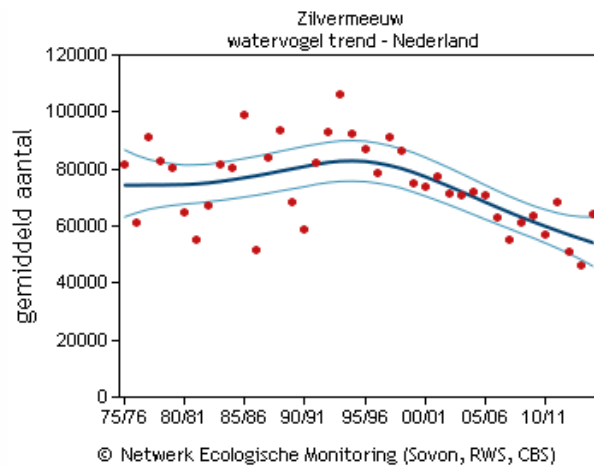
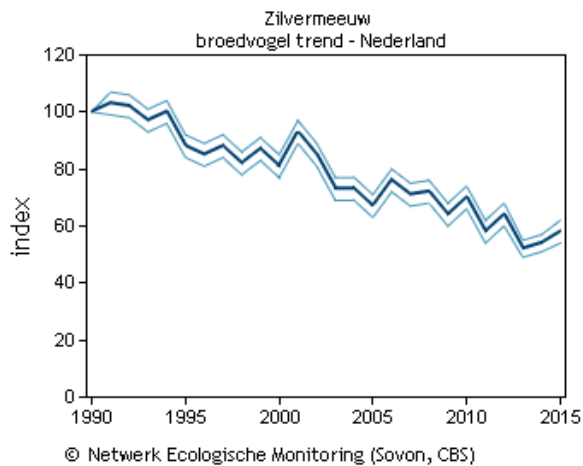
09/10-13/14 Deze kaart is gebaseerd op het Meetnet Watervogels (seizoen juli t/m juni). Weergegeven is het gemiddelde seizoensgemiddelde (exemplaren) per (hoofd)telgebied. [Project informatie](#)

Broedtijd

In de eerste helft van de twintigste eeuw nestelden er enkele duizenden tot maximaal 25.000 paren in Nederland. De populatie nam vanaf 1970 sterk toe door afgenomen vervolging en het beschikbaar komen van rijke voedselbronnen zoals visafval en open vuilstorten. Rond 1985 nestelden er bijna 90.000 paren, waarna een afname inzette naar minder dan 60.000 paren sinds de eeuwwisseling. De afname komt op conto van de Vos (verdwijning kolonies in Hollandse duinstreek) en verminderd voedselaanbod (afdekken vuilstorten). De huidige broedpopulatie huist grotendeels op de Waddeneilanden en in het Deltagebied, met kleine aantallen in West-Nederland (op gebouwen) en het IJsselmeergebied. Broedgevallen diep in het binnenland waren altijd zeldzaam.

Buiten broedtijd

Broedende Zilvermeeuwen zoeken tot op enkele tientallen kilometers van de kolonie voedsel. Na het verlaten van de kolonies is de soort in het hele land aan te treffen, het meest echter langs de kust en in West- en Noord-Nederland. Op de hoge gronden is hij een min of meer vrij schaarse wintergast. De doortrek, vaak lastig te scheiden van lokale vliegbewegingen, kent geen duidelijke piekmomenten. De meeste trek lijkt plaats te vinden van augustus (kust) of oktober (binnenland) tot in december, en van half februari tot in mei.

Nederland Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (kolonies en zeldzame broedvogels). Weergegeven is de jaarlijkse populatie-index, gebaseerd op de gehele Nederlandse populatie of aantallen in de belangrijkste broedgebieden. [Project informatie](#)

vanaf 1990: significante afname van <5% per jaar (-)
laatste 10 jaren: significante afname van <5% per jaar (-)

Nederland Deze grafiek is gebaseerd op het Meetnet Watervogels (seizoen juli t/m juni). Weergegeven is het seizoensgemiddelde (rode punten), de trendlijn (donker gekleurde lijn) en het 95% betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn (lichtgekleurde lijn). [Project informatie](#)

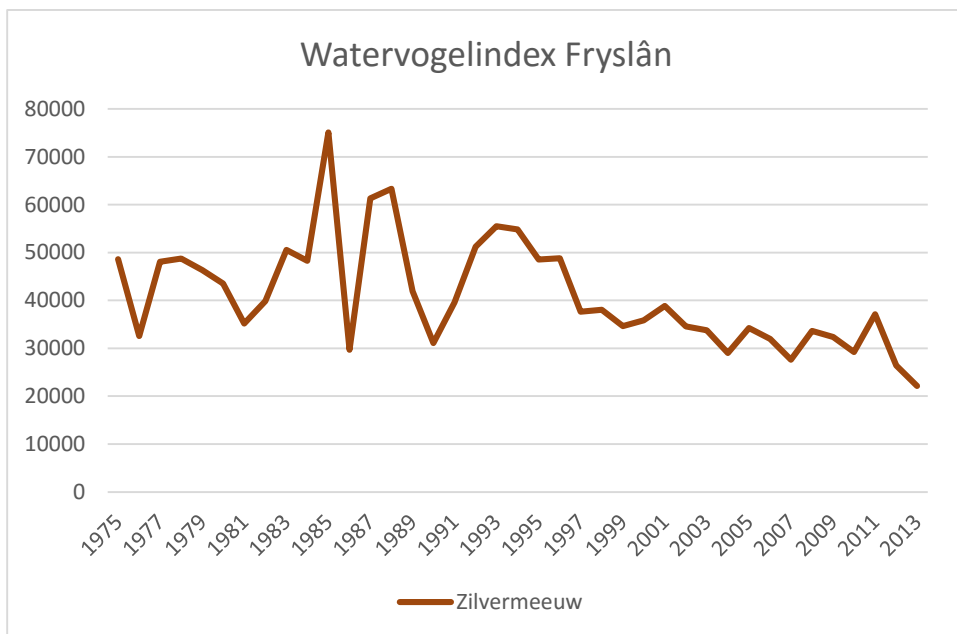
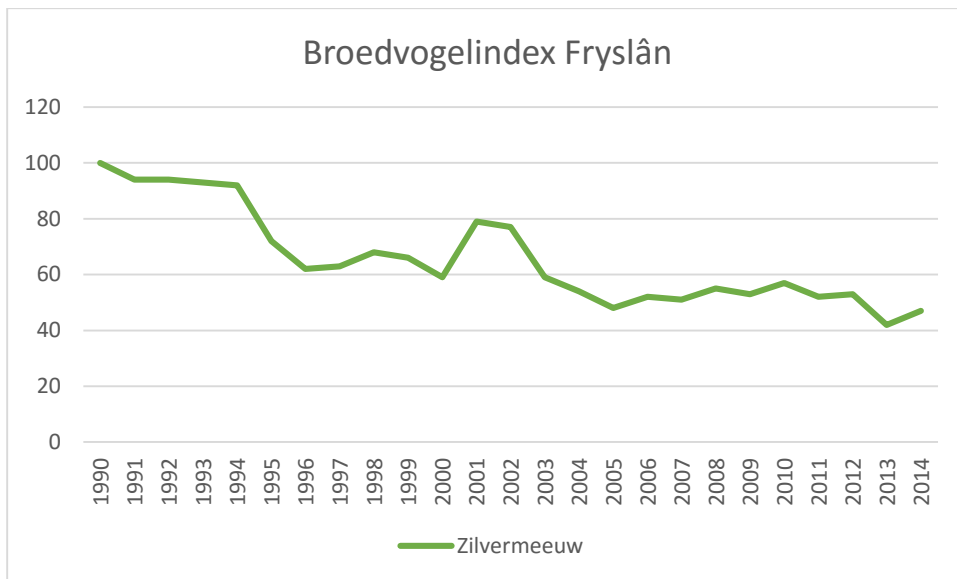
vanaf 1980: significante afname van <5% per jaar (-)
laatste 10 seizoenen: significante afname van <5% per jaar (-)

Landelijk is de zilvermeeuw als broedvogel en als watervogel significant afgenomen, zowel over een lange reeks van jaren als over de laatste 10 jaar.

Provinciaal

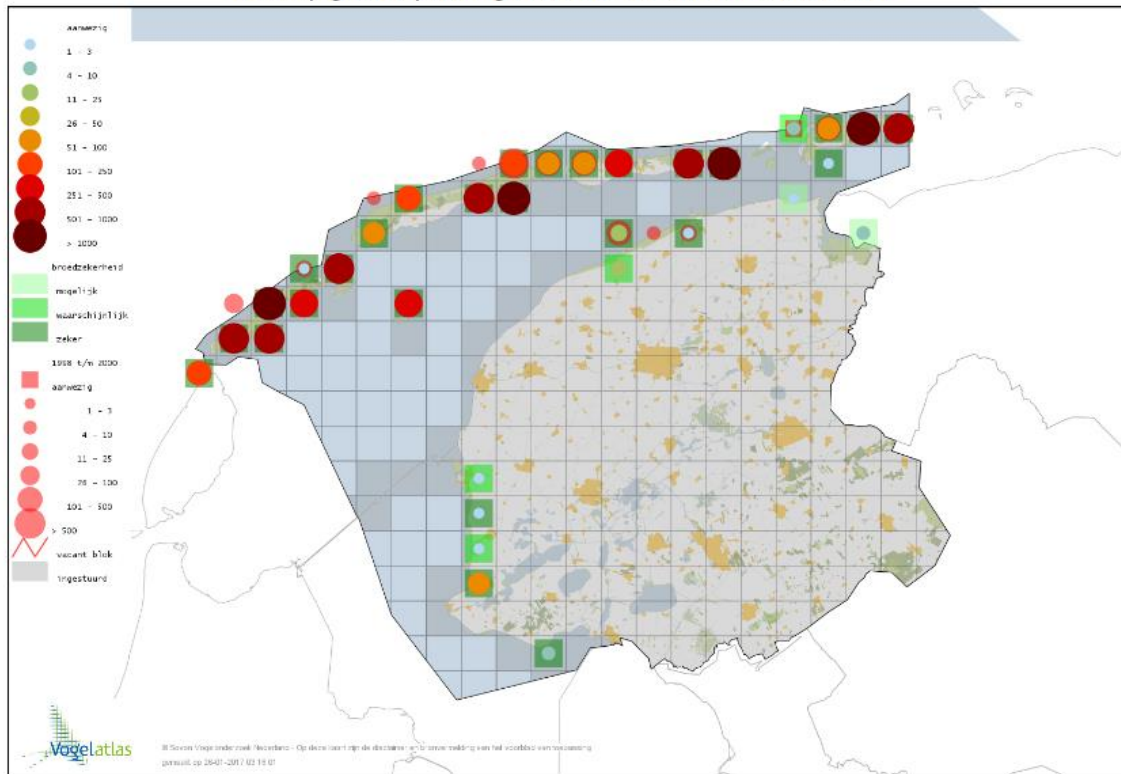
Volgens de verordening komt de zilvermeeuw voor in de gehele provincie Fryslân. Wel is zijn verspreiding afhankelijk van het landschap en komt de zilvermeeuw het meest voor in het noordelijk deel van de provincie.

In Fryslân is de zilvermeeuw als broedvogel matig afgenomen sinds 1990 en was de soort over de periode 2004-2014 stabiel. Als watervogel is er zowel sinds 1980 als vanaf 2014 sprake van een matige afname.

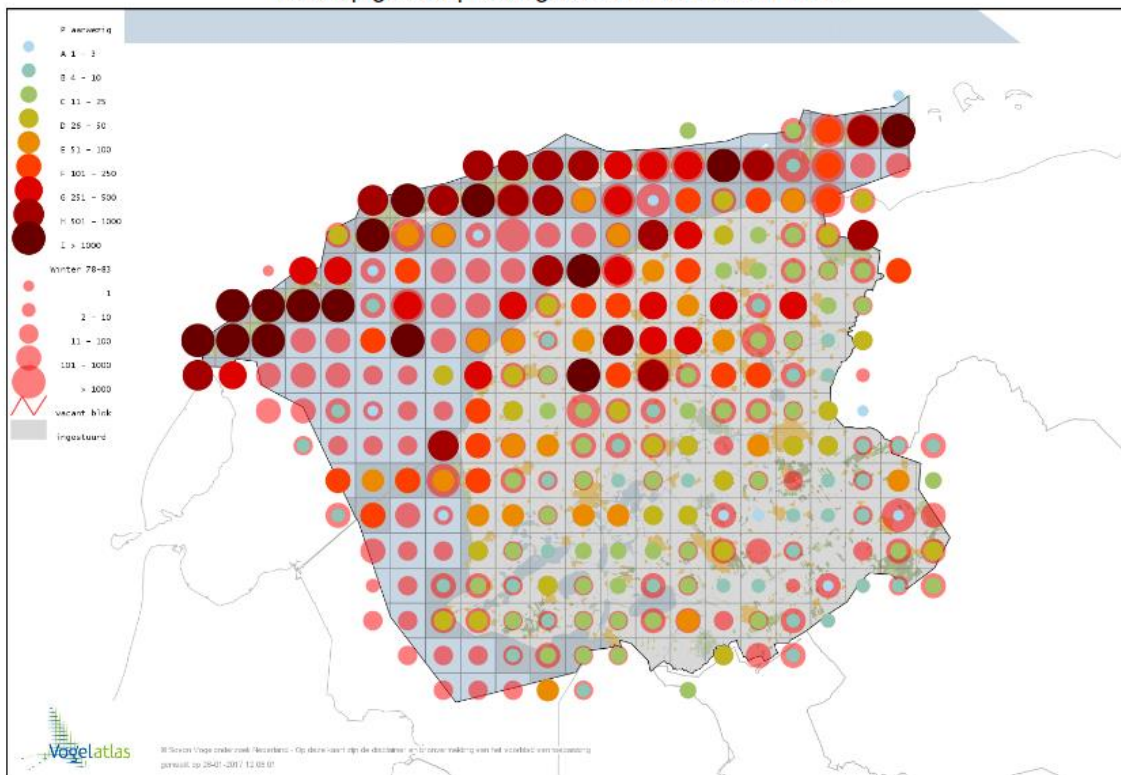

De voorlopige verspreidingskaart van het Atlasproject van Sovon toont de provinciale verspreiding van de zilvermeeuw in broedseizoen en winter.

Voorlopige verspreidingskaart Zilvermeeuw broedseizoen

Voorlopige verspreidingskaart Zilvermeeuw winter

Bron: www.sovon.nl/vogelatlas

Volgens Vogel e.a, 2013 is de indicatieve staat van instandhouding (i-Svl) van de zilvermeeuw zowel als broedvogel als niet-broedvogel matig ongunstig.

Volgens bijlage II van de Verordening komt de zilvermeeuw in zodanige aantallen voor, zowel binnen Nederland als de provincie Fryslân dat de staat van instandhouding als 'gunstig' geldt.

Trendtellingen

Door de WBE's zijn en worden geen trendtellingen van zilvermeeuwen uitgevoerd, omdat de vrijstelling alleen uitgevoerd mag worden door deskundige medewerkers in dienst of onder verantwoordelijkheid van terreinbeherende organisaties, dan wel van de eigenaren van de terreinen van Ecopark De Wierde en Sonac.

3. Schade

De zilvermeeuw veroorzaakt schade aan natuurlijke flora en fauna in broedgebieden. Binnen de provincie Fryslân betreft dit met name predatie in kolonies van sternsoorten.

Bij vuilstort Ecopark De Wierde en kadaververwerkingsbedrijf Sonac in Sumar veroorzaakt de zilvermeeuw gevaar door schade aan vee en volksgezondheid in verband met verspreiding van ziektekiemen en scherp afval.

4. Beheer

Het doden van zilvermeeuwen nabij sternkolonies mag volgens de vrijstelling uitsluitend plaatsvinden met het geweer en ondersteuning van honden (niet zijnde lange honden) door deskundige medewerkers in dienst of onder verantwoordelijkheid van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer of It Fryske Gea.

Beheer nabij De Wierde en Sonac mag volgens de vrijstelling uitsluitend plaatsvinden met het geweer en ondersteuning van honden (niet zijnde lange honden), of met haviken, slechtvalken of woestijnbuizerds. Bij de vrijstelling voor het gebruik van het geweer moet rekening worden gehouden met belangen van veiligheid, volksgezondheid, welzijn en milieu. Hierbij is tevens vrijstelling gegeven voor het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom of terreinen als bedoeld in art. 3.21 van de wet. Uitvoering mag alleen plaatsvinden door deskundige medewerkers in dienst of onder verantwoordelijkheid van de eigenaar van deze terreinen.

De vrijstelling voor het gebruik van het geweer geldt enkel binnen de voorwaarden als gesteld in paragraaf 3.3.3. van het Besluit Natuurbescherming, waarbij de periode van het gebruik is verruimd van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang. Slag-, snij- of steekwapens mogen uitsluitend gebruikt worden voor het doden van gewonde dieren.

Gebruik van de vrijstelling is alleen mogelijk indien de grondgebruiker of uitvoerder de handelingen en het aantal gevangen en/of gedode dieren registreert in het faunaregistratiesysteem FRS. Registratie dient actueel te zijn en minimaal wekelijks te worden bijgehouden. Registratie moet ook de locatie van de handelingen en de gevangen of gedode dieren weergeven. Het Fauna Registratie Systeem (FRS) bevat geen gegevens over de jaren voor 2017.

5. Conclusies

- Voor de zilvermeeuw geldt een provinciale vrijstelling voor medewerkers van terreinbeherende organisaties voor het rapen van eieren, verstoren en vernietigen van nesten, verontrusten en doden, in of nabij kolonies van sternsoorten, ter voorkoming van schade aan flora en fauna;
- Voor de zilvermeeuw geldt een provinciale vrijstelling voor het rapen van eieren, verstoren en vernietigen van nesten, verontrusten en doden, voor deskundige medewerkers bij Ecopark De Wierde en bij Sonac in Sumar in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- Landelijk is de zilvermeeuw als broedvogel en als watervogel significant afgenomen, zowel over een lange reeks van jaren als over de laatste 10 jaar.
- In Fryslân is de zilvermeeuw als broedvogel matig afgenomen sinds 1990 en was de soort over de periode 2004-2014 stabiel. Als watervogel is er zowel sinds 1980 als vanaf 2014 sprake van een matige afname.
- Volgens Vogel e.a, 2013 is de indicatieve staat van instandhouding (i-Svl) van de zilvermeeuw zowel als broedvogel als niet-broedvogel matig ongunstig.
- Volgens bijlage II van de Verordening komt de zilvermeeuw in zodanige aantallen voor, zowel binnen Nederland als de provincie Fryslân dat de staat van instandhouding als 'gunstig' geldt.
- Door de WBE's zijn en worden geen trendtellingen van zilvermeeuwen uitgevoerd, omdat de vrijstelling alleen uitgevoerd mag worden door medewerkers van terreinbeherende organisaties, dan wel van Ecopark De Wierde en Sonac.
- Zilvermeeuwen kunnen schade veroorzaken aan flora en fauna door predatie in kolonies van sternsoorten.
- Zilvermeeuwen kunnen een gevaar vormen voor de volksgezondheid door verspreiding van ziektekiemen en scherp afval.
- Beheer nabij sternkolonies mag volgens de vrijstelling uitsluitend plaatsvinden met het geweer en ondersteuning van honden (niet zijnde lange honden).
- Beheer nabij De Wierde en Sonac mag volgens de vrijstelling uitsluitend plaatsvinden met het geweer en ondersteuning van honden (niet zijnde lange honden), of met haviken, slechtvalken of woestijnbuizerds.
- Het Fauna Registratie Systeem (FRS) bevat geen gegevens in hoeverre gebruik gemaakt is van de vrijstelling.